

פרשת בשלח

אז ישיר משה (טו, א)

פרשת בשלח-הרב שלום יוסף ברבי - תיאור הגאולה

בפרשתנו, פרשת בשלח, מתרחשת הגאולה המפורסמת אשר על יסודותיה מושתתים חיינו. ננסה לתאר אותה בסיעתא דשמיא.

לאחר סדרת מכות מגוונות ומועילות בני"י יוצאים ממצרים ביד רמה וברכוש גדול. הדרך מגיעה לסיומה והים סוגר על העם. מאחור, מתקדמים פרעה וחילו בדהירות פרועות לעבר העם המבוהל. הנס הגדול והמפורסם, קריעת ים סוף עומד להתרחש והעם כולו דרוך מפאת הצבא המצרי הנושף בעורפו.

קול רגיעת הפרסות מרעיד הלבבות וענן אבק מיתמר אל על ומחשיך את אורה של השמש החמימה. בני"י צועקים בגרון ניחר אל הקב"ה: "הצילנו השם אלוקינו, אנו בניך רחומיך נתונים תחת ידיך, שמור והגן, כי מבלעדיך אין". בצד האחר ניצבים הערב רב ובמקום תפילה נושאים הם תלונה: "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר"? צועקים הם אל משה. ומשה, המנהיג הנבחר והמעולה, מוחל על כבודו ומחזק את ידי העם ומבטיח להם: "השם ילחם לכם ואתם תחישון". הקב"ה פונה אל משה שיאחז במטהו ויטה ידו על הים. רוחות קדים סוערות מרקדות בקצב הלבבות, עמוד הענן והאש מכינים עצמם לפעולה, הלב רועם והשכל דומם.

הרגע הגדול הגיע, עד עתה מציאות הנס עברה לצידם, חלפה מעליהם, נגעה ולא נגעה, את החוויה שבתוך הנס לא חוו עד עתה על בשרם. גלי הים החלו לנוע מעלה ומטה כעלה הנידף ברוח. משהו עומד להתרחש הראש מתנדנד הריחות והצלילים מתערבבים להם זה בזה, החומות המפרידות בין החושים כבר מזמן נטו ליפול, פחד ושמחה משתלבים להם יחדיו "מה צופן העתיד הקרוב"? זוהי השאלה המנקרת בדעתם.

וכמו מתוך הסערה מגיח נחשון בן עמינדב, גיבור ואיש חיל נחוש ונדיב, ומוכן למסור נפשו על קידוש השם. גלי הים שוצפים וקוצפים ולא נראית באופק תחילתה של הקריעה. למרות זאת צועד נחשון הצדיק בבטחה, כתר אלוהיו על ראשו. ובתוך הים בין הגלים הגבוהים ובין העם ההמום אשר על חוף הים, פוצח נחשון בשירה לדורות: "מי כמכה באלים השם מי כמכה נאדר בקודש". שואלים: מדוע מי כמכה הראשון נאמר בכף רפויה ומי כמכה השני בכף דגושה? מי כמכה הראשון נאמר בתוך המים שעוד לא התרחש הנס ולכן כשיש מים בפה, אין אפשרות לשים דגש במילים. לעומת זאת במי כמכה השני כבר התרחש הנס והמים התבקעו להם ואפשר היה לומר מי כמכה בדגש מלא.

בני"י מביטים במחזה מרהיב שבו הים מתחלק לשניים ושני צידיו הופכים לחומה מימית עצומה ואימתנית אשר חוקי הטבע אינם חלק ממנה.

ללא שהות נוספת מתחילים בני"י לרוץ בטירוף חושים לעיניהם המשתאות של המצרים, אל עבר הים הבקוע והקרוע, כאילו היה לדרך סלולה ובטוחה מאז ומתמיד.

פרשת בשלח

אין ריצה זו נובעת מפחד המצרים וכלי חמסם, ריצה זו היא ריצה של מצווה, ריצה המעידה על רצונו של העם הנבחר לחוש את ידו העצומה והמלטפת של האלוקים.

בין לחיו הימנית לבין לחיו השמאלית של ים סוף, ניתן היה לראות את הדגים ויצורי הים השונים והמגוונים שוחים להם לאיטם מביטים בנעשה בהבעה סתומה ואינם מבינים על מה המהומה. לצדם, מהלכים בנחת נבחרי הדור ומזמרים לאל תהילה אחידה היוצאת ממעמקי הנשמה, זמרה המעוררת לבבות, שירה שכל יום מלווה אותנו עד לנצח.

מאחור, מתעוררים סוס(נקרא כך מפני שבתחילת הרכיבה אומרים לו "זוז") ורוכבו מן ההלם שאחז בהם ומיד משחררים את יצרם הכסיל ומבינים בעזרתו, שזוהי תופעת טבע בלבד. שהרי ים סוף, נמצא על השבר סורי אפריקני ויכול להיות שיכול להיות שיכולה להיות אפשרות, שבתנאים מסוימים יכולה להתאים למצב שאם יחולו בזמן מסוים תנאים כאלו וכאלו, אזי ניתן יהיה לצפות שאולי תתרחש תופעה "טבעית" שדומה במקצת לתופעה שמתרחשת לנגד עינינו (המשתאות) ולכן זה "הגיוני וטבעי" שהמים נבקעו ונעמדו זה לצד זה וכל חוקי הטבע התבטלו, בדיוק ברגע שבנ"י היו צריכים את הנס. על כן דוהרים הם ו"שכלם הכסיל" אל עבר הים הבקוע בצהלות קרב מטורפות.

מרכבות פרעה וחילו רוכבים בתוך הים, חוויה כזו בחלומותיהם הרבים לא התקיימה. לאחר שמבינים הם שקריעת ים סוף היא מציאות על-טבעית ברורה ומבוררת, הטירוף הפאגני משתלט על מוחם הקט: "זהו כוחו של בעל צפון" משכנעים הם את עצמם, "רק הפסל הדומם והגולמי מעשה ידי אדם, יכול לגרום לנס כזה גדול" עוצמת הדהירה מתגברת ותחושה משכרת של ניצחון אופפת את רוחם. כל רצונם הוא להחזיר את כבודם האבוד כבוד שנרמס ע"י "עבדים", עבדי השם.

ללא שום התראה מוקדמת, הסוסים בעלי האופן מאיטים את דהירתם המטורפת וכל הגלגלים והאופנים מתמגנטים אל קרקעית הים הבקוע. בכח נוסף מדרבנים החיילים להניע את סוסיהם אך הם אינם נשמעים. האופנים והמרכבות נטמעו בקרקעית הלחה. המצרים הנחושים בדעתם לתקוף ולהשיב את בנ"י לארצם, יורדים מן המרכבות ופותחים בריצת אמוק מטורפת אל עבר העם הנבחר.

השמש הבהקת מקרינה חמימות נעימה וכל העם צועדים בבטחה בין המים שנעשו חומה מימינם ומשמאלם. משה רבנו מרים את מטהו על פי הוראתו של הקב"ה ואז מתרחשת פעולה השובה את הלבבות, החיילים המצרים שרצים עם כלי מלחמתם לעבר בנ"י חשים בתחושה משונה, האור והחום כמו דועכים ומתרחקים, חשיכה קלה משתלטת על הסביבה, "מה קורה?" שואלים בינם לבין עצמם את התשובה הם לא יקבלו לעולם, מפני שגל עצום ומפחיד קצף עליהם והשמידם לנצח, עד שלא נותר מהם אחד.

בנ"י מביטים לאחור ורואים את הים הגדול שב לאיתנו הראשון ועליו צפים להם באיטיות ובנינוחות חלקיקים ממרכבות פרעה וחילו.

ובין החומות משה מנהיג את העם ופוצחים כולם בשירת נצח: "אז ישיר משה ובני ישראל"...

יהי רצון שנזכה לישיר שירה אמיתית מלב נקי ומצוחצח בכל שעה ושעה.
בהערכה רבה הרב ברבי

פרשת בשלח

מקור: הרב שלום יוסף ברבי